

ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ СЕЗОНУ РОКУ НА БАГАТОПЛІДНІСТЬ СВИНОМАТОК

*І.В. Ялинна, студент, iyuna.yalynna@gmail.com
Науковий керівник – к.с.-г.н., доцент Стародубець О.О.
Миколаївський національний аграрний університет*

В даній статі проведено дослідження щодо впливу місяців року на відтворювальні якості свиноматок, а саме як впливає місяць запліднення та опоросу на багатоплідність. Для отримання максимальної продуктивності стада в господарстві необхідно спланувати отримання більшої кількості опоросів в такі місяці року, як квітень-жовтень що дозволяють отримати більшу кількість поросят на свиноматку, на відміну від інших місяців де цей показник на 6,0 % менше.

Ключові слова: сезон року, свиноматка, багатоплідність, кількість поросят, відтворення, парування.

Постанова проблеми. Ефективність ведення галузі свинарства значною мірою обумовлена рівнем відтворювальних ознак, оскільки вони, в основному, обумовлюють обсяги виробництва продукції, забезпечують необхідне надходження поголів'я для вирощування і відгодівлі. Тому підвищення ефективності використання свиноматок і отримання високої багатоплідності є одним із основних напрямків селекційної роботи у свинарстві поряд з розробкою нових критеріїв оцінки, відбору та прогнозування відтворювальних якостей свиноматок [2]

Багатьма дослідниками встановлено, що пора року суттєво впливає на відтворну функцію тварин. Очевидно, це обумовлено тим, що разом з сезоном року змінюються чинники зовнішнього середовища (температура, вологість повітря, фотоперіодизм та ін.).

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Вирішення проблеми зростання виробництва м'яса та підвищення рівня забезпечення населення м'ясною продукцією значною мірою залежать від розвитку свинарства, особливості якого дають змогу в найкоротші строки забезпечити збільшення поголів'я свиней і досягти необхідного обсягу виробництва м'яса. У структурі виробництва м'яса усіх видів худоби та птиці свинина завжди займала вагоме місце. В Україні внаслідок кризи в аграрному секторі виробництво свинини значно зменшилося, проте зазначена галузь надалі залишається однією з перспективних у формуванні продовольчої безпеки держави, забезпеченні внутрішнього попиту на м'ясну продукцію вітчизняного виробництва [1, 3].

Свинарство – це галузь сільськогосподарського виробництва, що забезпечує населення багатьох країн світу цінними продуктами харчування. За статистичними даними, на сьогодні у світі виробляється понад 220 млн. т м'яса, з яких близько 41% припадає на свинину. У різних регіонах нашої країни свинарство з давніх часів було традиційною галуззю тваринництва. Цінні корисні ознаки свиней – висока відтворна здатність, скороспілість, високий

забійний вихід і енергетичність продуктів забою – гарантують їх перевагу у виробництві м'яса в порівнянні з продуктами інших видів тварин [4].

Успіх розвитку свинарства значною мірою залежить від впровадження ряду зоотехнічних і організаційних заходів інтенсивного ведення цієї галузі. Насамперед необхідно підвищити організацію племінної справи, створити міцну кормову базу і впровадити у виробництво раціональні методи годівлі і утримання свиней.

Ефективність ведення галузі свинарства значною мірою обумовлена рівнем відтворювальних ознак, оскільки вони, в основному, обумовлюють обсяги виробництва продукції, забезпечують необхідне надходження поголів'я для вирощування і відгодівлі. Тому підвищення ефективності використання свиноматок і отримання високої багатоплідності є одним із основних напрямків селекційної роботи у свинарстві поряд з розробкою нових критеріїв оцінки, відбору та прогнозування відтворювальних якостей свиноматок [5].

Сьогодні однією з основних проблем промислового свинарства є забезпечення рівномірного протягом року процесу відтворення стада, як необхідної умови ритмічного виробництва свинини.

Відомо, що одна з проблем промислового свинарства - вплив сезонності на відтворну функцію тварин. Очевидно, це обумовлено тим, що разом з сезонами року змінюються і фактори зовнішнього середовища, в числі яких найбільше значення мають фотоперіодизм, температура, вологість повітря та ін. За даними багатьох дослідників, в спекотне літо у свиноматок відзначається біологічна депресія, внаслідок чого у них знижуються статева охота, запліднюваність, багатоплідність. У той же час в осінні і зимові місяці ці показники підвищуються.

Постановка завдання. Метою даної роботи є аналіз технології відтворення поголів'я свиней та пошук шляхів її удосконалення в умовах ФОП «Сагун Віталій Валерійович» Новоодеського району та СГПП «Техмет-Юг» Жовтневого району.

Завданням даної роботи було дослідити вплив сезону парування та опоросу на багатоплідність свиноматок.

Матеріали і методика. Дослідження для виконання поставлених задач проводили в умовах господарств ФОП «Сагун Віталій Валерійович» Новоодеського району та СГПП «Техмет-Юг» Жовтневого району, на кафедрі птахівництва, якості та безпечності продукції Миколаївського національного аграрного університету.

Вивчення впливу сезону року на відтворювальні якості свиноматок відбувалося на чотирьох групах: 1 контрольна (зима) та 3 дослідних (весна, літо, осінь). У період з вересня 2018 року до серпня 2019 року кількість свиноматок, яка досліджувалася у осінній період склала 314 гол, у зимовий – 272 гол., у весняний – 310 гол. та у літній – 322 гол..

Результати досліджень. Ефективність ведення галузі свинарства значною мірою обумовлена рівнем відтворювальних ознак, оскільки вони, в основному, обумовлюють обсяги виробництва продукції, забезпечують необхідне надходження поголів'я для вирощування і відгодівлі. Тому

підвищення ефективності використання свиноматок і отримання високої багатоплідності є одним із основних напрямків селекційної роботи у свинарстві поряд з розробкою нових критеріїв оцінки, відбору та прогнозування відтворювальних якостей свиноматок [1].

У зв'язку з цим метою дослідження на даному етапі встановити залежність середньої кількості народжених поросят, багатоплідності та кількості мертвонароджених поросят на одну свиноматку від сезону парування та опоросу.

За результатами проведеного аналізу даних відтворювальних якостей свиноматок за період з вересня 2018 року до серпня 2019 року, встановлено помісячні відмінності в показниках середньої кількості народжених поросят (табл. 1).

Таблиця 1

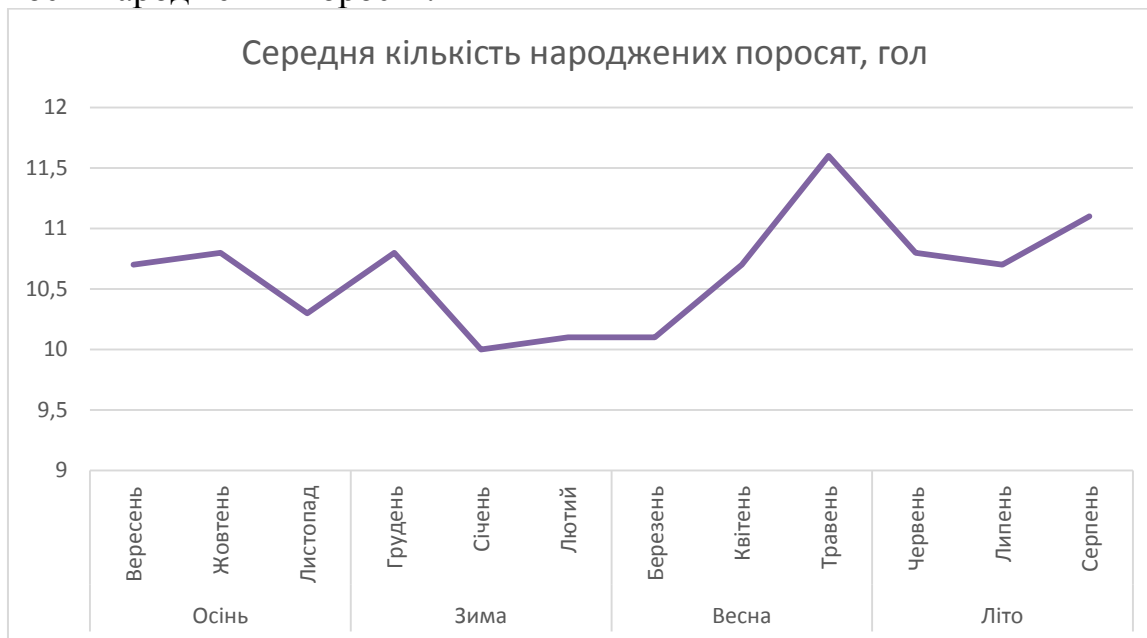
Відтворювальні якості свиноматок у період з вересня 2018 року до серпня 2019 року залежно від сезону року

Сезон дослідження	Місяць дослідження	Кількість свиноматок, гол	Всього живих поросят, гол.	Народжено всього поросят, гол.	Середня кількість народжених поросят, гол
Осінь	Вересень	97	965	1037	10,7
	Жовтень	72	712	780	10,8
	Листопад	90	879	927	10,3
Зима	Грудень	74	729	799	10,8
	Січень	97	843	968	10
	Лютий	91	866	923	10,1
Весна	Березень	123	1200	1248	10,1
	Квітень	61	628	652	10,7
	Травень	86	980	996	11,6
Літо	Червень	76	761	818	10,8
	Липень	87	844	928	10,7
	Серпень	88	872	976	11,1

Динаміка посезонних змін показників середньої кількості народжених поросят у період з вересня 2018 року до серпня 2019 року відображена на графіку (рис.1).

Можна відмітити ріст цього показника в осінній період з вересня (10,7 голів) до жовтня (10,8 голів) та спад у листопаді кількості народжених поросят на 1 свиноматку (10,3 голів), це може бути обумовлене періодом парування з червня до серпня включно, тобто найспекотні місяці року.

У грудні спостерігаються підвищення показника до 10,8 голів, а з січня до березня цей показник знизився і в середньому складав від 10,0 до 10,1 голів. Це може бути обумовлено тим, що парування проходило з серпня з комфортною температурою та продовжилось в продовж осені, тобто після значного зниження температури повітря що могло і призвести до погіршення показника кількості народжених поросят.

Рис. 4. Графік помісячних змін показників середньої кількості народжених поросят у період з вересня 2018 року до серпня 2019 року

У квітні – травні спостерігається підвищення цього показника з 10,1 від березня до 11,6 голів в середньому на свиноматку, таке підвищення рівня продуктивності може бути обумовлене стабільною температурою в зимовий період та зменшенням кількості спарованих свиноматок, що запобігає перевантаженню роботи кнурів-плідників.

Спостерігаємо спад в червні-липні місяці до 10,8-10,7 голів відповідно, та підвищення у серпні до 11,1 голови. Такий високий рівень продуктивності в серпні може бути обумовлений стабільно теплими, проте не спекотними місяцями під час парування, а коливання показника залежить від ембріональної смертності поросят при високих температурах навколишнього середовища в літні місяці.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Найважливіша господарська ознака маток – їхня багатоплідність. Вона є підсумком ембріонального розвитку плодів. На цей показник впливають умови утримання маток у поросній період і стан їхнього здоров'я.

У дослідний період можна відміти найвищий рівень показнику багатоплідності у вересні-жовтні 2018 та квітні-серпні 2019 року, і він

становить 10,7-11,8 голів на свиноматку, що переважає інші місяці на 6,0%. Це дає можливість стверджувати, що є необхідність планувати період парування свиноматок з грудня до червня місяця включно, для отримання максимальної продуктивності свиноматок.

Список використаних джерел

1. Андрійчук В. Г. Ефективність діяльності аграрних підприємств: теорія, методика, аналіз. Вид. 2-ге, без змін. К.: КНЕУ, 2006. с. 46-50.
2. Крамаренко С. С., Баркарь Є. В., Шпоргалюк Г. Г. Вплив генотипу та выку на відтворювальні якості свиноматок великої білої породи. *Вісник аграрної науки Причорномор'я*. 2008. №1.
3. Лоза А. А. Слагаемые успеха отечественного свиноводства. *Тваринництво сьогодні*. 2010. №2. С. 18-20.
4. Свинарство і технологія виробництва свинини / [В. І. Герасимов, Л. М. Цицюрський, Д. І. Барановський та ін.], за ред. В. І. Герасимова. Х.: Еспада, 2003. 448с.
5. Стародубець О. О. Вплив сезону року на відтворювальні якості свиноматок. *Вісник аграрної науки Причорномор'я*. 2015. №2. Т. 2. С. 100-103.

I. Yalyнна. RESEARCH OF INFLUENCE OF SEASON OF YEAR IS ON POLYCARPOUSNESS OF SOWS

In this sex a study is undertaken in relation to influence of months of year on reproductive qualities of sows, namely as a month of impregnation and farrow influences on polycarpousness. For the receipt of burst performance of herd in an economy it is necessary to plan the receipt of greater amount of farrows in such months of year, as April-October that allow to get the greater amount of piglets on a sow, unlike other months where this index on 6,0 % less than.

Keywords: season of year, sow, polycarpousness, amount of piglets, recreation, fallowing.